

Johtočála 2025-33

Dáhton 01.07.2025

Buhtada johtočállaga: 2024-24

Njuolggadus doarjaga birra bargoveahkkái áhpehisvuoda, riegádahttima, adopšuvnna ja jápmima oktavuođas - kommentárat njuolggadussii

Kommentárat ja čilgehusat njuolggadussii doarjaga birra bargoveahkkái áhpehisvuoda, riegádahttima, adopšuvnna ja jápmima oktavuođas.

Sisdoallu

Álggahus	3
Obbalašgovva rievdadusaid badjel	3
Njuolggadusrievdadusat mat čuvvot boazodoallošiehtadusa 2025/2026	3
Njuolggadusa mearrádusat	4
§ 1. Ulbmil	4
Kommentárat mearrádussii	4
§ 2. Doarjjaevtut	4
Kommentárat mearrádussii	4
§ 3. Gáibádus bargodiliide ja bargoveahkkái	6
Kommentárat mearrádussii	6
§ 4. Golut mat sáhttet buhtaduvvot	6
Kommentárat mearrádussii	6
§ 5. Doarjjavuođu	6
Kommentárat mearrádussii	7
§ 6. Áigeráddjen	7
Kommentárat mearrádussii	7
§ 7. Gáibádusat ohcamii	7
Kommentárat mearrádussii	8
§ 8. Dieđihangeatnegasvuohta ja bearráigeahčču	9
Kommentárat mearrádussii	9
§ 9. Boasttumáksimiid njulgen	9

Kommentárat mearrádussii	9
§ 10. Unnideapmi je.	10
Kommentárat mearrádussii	10
§ 11. Ruoktotmáksima dahje unnidanmeari sisagáibideapmi	11
Kommentárat mearrádussii	12
§ 12. Váidinvejolašvuohta	12
Kommentárat mearrádussii	13
§ 13. Fápmuibohtin	13
Kommentárat mearrádussii	13

Álggahus

Ortnet doarjaga birra áhpehisvuoda, riegadahttima, adopšuvnna ja jápmima oktavuodas lea mearriduvvon njuolggadusas doarjaga birra áhpehisvuoda, riegadahttima, adopšuvnna ja jápmima oktavuodas.

Njuolggadusas lea láhkavuoddu boazodoallolága § 82a ja Stuoradikki jahkasaš áššemearrádusas boazodoallošiehtadusa birra.

Dat kommentárat leat biddjon njuolggadussii mannel rievdadusaid boazodoallošiehtadusas 2025/2026, mat bohte fápmui suoidnemánu 1. beaivvi 2025.

Obbalašgovva rievdadusaid badjel

Njuolggadusrievdadusat mat čuvvot boazodoallošiehtadusa 2025/2026

§ 5. Doarjjavuoddu

Doarjaga máksomearri gokčat goluid bargoveahkkái lea lassánan 80 000 ruvnno rádjái.

Njuolggadusa mearrádusat

§ 1. Ulbmil

Ortnega ulbmil lea ruđalaččat veahkehit bálkáhit bargoveahki boazodoallobargguide áhpehisvuoda, riegádahttima, vuollel 15 jahkásaš mánáid adopšuvnna oktavuodas, ja siidaoasseeaiggáda jápmima oktavuodas, ja nannet nissoniid sajádaga ja bearašvuđot boazodoalu.

Gáldu: Njuolggadus doarjaga birra bargoveahkkái áhpehisvuoda, riegádahttima, adopšuvnna ja jápmima oktavuodas - kommentárat njuolggadussii

Kommentárat mearrádussii

Mearrádus addá dieđuid čálgoortnega ulbmila birra. Jus eará mearrádusaid dulkodettiin šaddá eahpesihkarvuhta, de sáhtta ulbmil geavahuvvot relevántta dulkonmomeanttan.

§ 2. Doarjjaeavttut

Doarjja bargoveahkkái áhpehisvuoda, riegádahttima ja vuollel 15 jahkásaš mánáid adopšuvnna oktavuodas sáhtta addot siidaoasi jodiheaddjái ja náittosguoibmái/ovttasorrui jus:

1. Siidaoasis lea vuoigatvuhta oažžut doarjaga siidaosiid ja boazoservviid doarjaga gustovaš njuolggadusaid vuodul § 3, ja
2. siidaoasi eaiggát ja/dahje náittosguoibmi/ovttasorru lea leamaš registrerejuvvon siidaoasis doaibmajagis ovdal riegádahttima/adopšuvnna.

Ii addo doarjja bargoveahkkái jus adoptere náittosguoimmi/ovttasássi máná.

Doarjja bargoveahkkái jus siidaoasseeaiggát jápmá sáhtta addojuvvot siidaoasseeaiggáda leskii/báhcán ovttasássái, mánnái dahje váhnemii.

Jus eretvadjolan siidaoasseeaiggádis ii báze bearaš goalmát lađđasa mielde, de sáhtta doarjja juolluduvvot eretvadjolan siidaoasseeaiggáda eará fulkkiide dan siidaoasis masa eretvadjolan olmmoš gulai.

Gáibiduvvo ahte siidaoassi deavdá doarjjaeavttuid gustovaš njuolggadusa mielde doarjaga birra siidaoasseeaiggádiidda ja boazoservviide.

Gáldu:

Kommentárat mearrádussii

Vuosttaš lađas

Doarjaga bargoveahkkái áhpehisvuoda, riegádahttima ja adopšuvnna oktavuodas sáhtta siidaoasi jodiheaddji ja náittos-/ássanguoibmi ohcat. Geat sáhttet ohcat doarjaga lea dievaslaš, ja dan dihte ii leat vejolaš siidaoasi eará mielláhtuide ohcat doarjaga njuolggadusa mielde. Ohcamat mat bohtet earáin go siidaoassejodiheaddjis dahje náittos-/ássanguoimmis galget dan dihte hilgojuvvot meannutkeahhtá.

Eanandoallodirektoráhtta

Jus siidaoassejodiheaddji ássanguoibmi lea ohcci, de gáibiduvvo ahte leaba álbmotoajus registrerejuvvon ássanguimmežat. Eanandoallodirektoráhtta sáhtá gáibidit duodaštusa álbmotoajus dárkkistan dihte ahte ohcci ja siidaoassejodiheaddji leaba ássanguimmežagat. § 8.

Ii leat áigegáibádus ássanguimmešvuhtii.

Goappaš eavttut vuosttaš lađđasis nr. 1 ja nr. 2 fertejit leat devdojuvvon jus doarjja galgá juolluduvvot.

Doarjja bargoveahkkái siidaoassejodiheaddji jápmima oktavuodas sáhtá juolluduvvot manisbáhcci náittos-/ássanguoibmái, mánnái dahje siidaoassejodiheaddji váhnemiidda jus siidaoasis lea vuoigatvuohta doarjagii gustovaš njuolggadusas doarjaga birra siidaosiide ja boazoservviide.

Jus ohcci deavdá eavttuid oažžut álggahandoarjaga njuolggadusa mielde doarjaga birra siidaosiide ja boazoservviide § 9, de ii gusto dienasgáibádus njuolggadusas doarjaga birra siidaosiide ja boazoservviide § 3 nuppi lađđasis.

Vuosttaš lađas nr. 1

Go dat eaktu árvvoštallojuvvo, de sáhtá geahččat njuolggadusa doarjaga birra siidaosiide ja boazoservviide - kommentárat njuolggadussii.

Vuosttaš lađas nr. 2

Boazodoallolága § 9 nuppi lađđasa mielde lea lobálaš boazodoalu eaktun ahte boazu gullá siidaoassái. Ii gáibiduvvo ahte goappas náittos-/ássanguimmežagat leaba registrerejuvvon seamma siidaoassái - lea doarvái ahte leaba registrerejuvvon ovttá siidaoasi boazodoallodieđáhussii boazodoallojagis ovdal riegádahttima/adopšuvvna.

Nubbi lađas:

Adopšuvdna náittos-/ássanguoimmi mánas lea njuolggadusa riekteguovllu olggobealde, vaikko adopšuvdna geavai áigemuttus mii lea § 6 namuhuvvon.

Goalmmat lađas:

Váldonjuolggadus lea ahte manisbáhccit geat leat eretvádjolan siidaoasi náittosguoibmi, mánnái dahje váhnemat sáhttet ohcat doarjaga jápmima oktavuodas.

Njealját lađas

Jus siidaoassejodiheaddji jápmá geas ii leat lagas bearaš (manisbáhcci náittos-/ássanguoibmi, mánái dahje váhnemat) de sáhtá doarjja bargoveahkkái jápmima oktavuodas addojuvvot siidaoasi eará fulkkiide.

Vidát lađas

Doarjjavuoigatvuohta lea čadnon dasa ahte eretvádjolan olbmo siidaoassái lea vuoigaduvvon oažžut doarjaga gustovaš njuolggadusa mielde doarjaga birra siidaosiide ja boazoservviide. Jus siidaoasis ii leat vuoigatvuohta dakkár doarjagii, de ii sáhte manisbáhcci náittosguoibmi oažžut doarjaga bargoveahkkái jápmima oktavuodas.

Jus ohcci deavdá eavttuid oažžut álggahandoarjaga, de ii gusto dienasgáibádus njuolggadusas doarjaga birra siidaosiide ja boazoservviide § 3 nuppi lađđasis. Dat lea sihkkarastin dihte ahte eretvádjolan siidaoassejodiheaddji náittosguoibmi sáhtá ohcat doarjaga bargoveahkkái, vaikko siidaoassejodiheaddji lei álggahandásis. Jus eretvádjolan olbmos eai leat manisbahcci fuolkkit nu go namuhuvvon nuppi lađđasis.

Njuolggadus doarjaga birra bargoveahkkái áhpehisvuoda, riegádahttima, adopšuvvna ja jápmima oktavuodas - kommentárat njuolggadussii

Kommentert [IØ1]: Setning fjernes når rundskrivet oppdateres neste gang, hvis forskriften ikke endres. oppdateres på nett.

§ 3. Gáibádus bargodiliide ja bargoveahkkái

Bargoveahkeheapmi galgá lágiduvvot bargoaddi ja bargi oktavuotnan.

Bargoveahkki galgá leat unnimustá 16 jagi boaris, ja sus ii galgga leat ealáhusdientas siidaoasis ii ge galgga leat náittosguoibmi/ovttasorru dakkáriin geas lea ealáhusdientas siidaoasis.

Gáldu: [Forskrift om tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall](#) (Lovdata)

Kommentárat mearrádussii

Vuosttaš lađas

Bargoveahkeheapmi galgá lágiduvvot bargoaddi ja bargi oktavuotnan. Dan eavttu dihte gáibiduvvo ahte bargoaddi (siidaoassejodiheddji) raportere bargodili a-diedáhusa bokte ja máksá bargiiddivvaga ja vearu ovdagihtii vearroiseváldiide/suohkanruhtadoallái.

Nubbi lađas

Gáibiduvvo ahte bargoveahkki lea badjel 16 jagi boaris, ja bargoveahkis ii leat ealáhusdientas siidaoasis dahje lea náittos-/ássanguoibmi dakkárii geas lea ealáhusdientas siidaoasis.

Duogázin gáibádussii ahte ii galgga leat ealáhusdientas siidaoasis lea ahte sáhtá leat váttis earuhit bargguid maid persovdna bargá beaivválaččat ja bargguid maid bargá veahkehan dihte dihto miellahtu.

§ 4. Golut mat sáhttet buhtaduvvot

Doarjja bargoveahkkái sáhtá dušše juolluduvvot gokčat duohta goluid nu go bálkká, luopmoruđaid ja bargoaddidivvaga. Dát eaktuda ahte golut čuvvot dan supmi mii lea diedihuvvon a-ortnega olis.

Gáldu: [Forskrift om tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall](#) (Lovdata)

Kommentárat mearrádussii

Leat dušše duohta golut bálkái, luopmoruđaide ja bargiiddivvagii mat sáhttet gokčojuvvot doarjaga bokte. Lea maid eaktun ahte golut oktiivástidit raporterejuvvon dieduiguin a-diedáhusas.

A-diedáhusas raportere ohcci bargoveahki dietnasa bargoaddin. Bálká sáhtá earret eará leat kontántamáksámuša bokte dahje elektrovnnalaš ruđaid sirdin neahttabánkku bokte je. Luondduaddosat sáhttet maidái leat oassin bálkkás, muhto dat maid fertejit raporterejuvvo vearroiseváldiide ja duodaštuvvot a-diedáhusas. Duodaštusat galgá boahit ovdan makkár luondduaddosa lea ožžon ja makkár árvu addosiin lea.

§ 5. Doarjjavuodđu

Doarjja sáhtá addot gokčat duodaštuvvon goluid bargoveahkkái, gitta 80 000 ruvnno go siidaoasseeaiggát jápmá ja guđege máná nammii áhpehisvuoda/riegádahttima ja adopšuvnna

Njuolggadus doarjaga birra bargoveahkkái áhpehisvuoda, riegádahttima, adopšuvnna ja jápmima oktavuodas - kommentárat njuolggadussii

Eanandoalloidirektoráhtta

oktavuođas.

Gáldu:

Kommentárat mearrádussii

Áhpehisvuoda/riegádahttima ja adopšuvnna oktavuođas juolluduvvo doarjja juohke máná nammii. Ovdamearka: Siidaoassejodiheaddji ja su ássanguoibmi oažžuba jumežagaid. Go ohcába, de sáhttiiba oažžut gitta 160 000 ruvno (80 000 x 2) Jus livččiiba golbma máná ožžon livčče doarjja leamaš 240 000 ruvno (80 000 x 3). Seamma gusto dalle go adoptere eambbo go ovttá máná oktanas.

Submi lea bistevas ii ge váhnemiid dienas váikkut dasa. Máksojuvvo dušše okta doarjja juohke máná nammii, vaikko váhnemiin lea goabbat siidaoassi. Váhnemat ferteba dan dihte válljet goabbá galgá ohcat ja oažžut doarjaga njuolggadusa mielde.

Doarjamáksomearri 80 000 ruvno gusto maiddá siidaoassejodiheaddji jápmima oktavuođas. Máksomearri lea juohke eretvádjoleami oktavuođas.

§ 6. Áigeráddjen

Sáhtá juolluduvvot doarjja bargoveahki ovddas áigodagas mii lea 24 vahkku ovdal termiidnadáhtona/adopšuvnna ja gitta golbma jagi manjel termiidnadáhtona/adopšuvnna.

Jus mánná jápmá dahje váhnemiin ii leat šat fuolahus máná ovddas, de sáhtá juolluduvvot doarjja bargoveahkkái 24 vahkkosaš áigodahkii ovdal termiidnadáhtona ja gitta guhtta vahkku manjeli jápmima dahje go fuolahus nohká, muhto ii guhkit go golbma jagi manjeli termiidnadáhtona/adopšuvnna.

Sáhtá juolluduvvot doarjja bargoveahkkái jus siidaoasseaigigát jápmá, gitta 8 vahkku manjeli jápmima.

Gáldu: [Forskrift om tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall](#) (Lovdata)

Kommentárat mearrádussii

Váhnemat juohkiba ieža bargoveahki áigodaga siskobealde mii lea mearriduvvon njuolggadusas. Ohcamat mat bohtet ovdal dahje manjel namuhuvvon áigemeari galget hilgojuvvot meannutkeahtá.

Jus mánná jápmá dahje váhnemiin ii leat ovddasmoraš mánnái šat, de sáhtá likká juolluduvvot doarjja áigodaga siskobealde mii lea namuhuvvon ohcamis. Dat lea veahkehan dihte váhnemiid ovdal riegádahttima ja manjel máná jápmima/ovddasmorašovddasvástádusa.

Siidaoassejodiheaddji jápmima oktavuođas sáhtá manjebáhcci náittos-/ássanguoibmi, mánná dahje váhnemat oažžut doarjaga bargoveahkkái gitta 8 vahkku manjel siidaoassejodiheaddji jápmima. Ohcamat bargoveahkkái manjel dan áigodaga hilgojuvvot meannutkeahtá.

§ 7. Gáibádusat ohcamii

Bargoveahkkedoarjaga ohcan ferte leat sáddejuvvon manjimustá 12 mánu manjel go

Njuolggadus doarjaga birra bargoveahkkái áhpehisvuoda, riegádahttima, adopšuvnna ja jápmima oktavuođas - kommentárat njuolggadussii

Eanandoalldirektoráhtta

bargoveahkeheapmi lea čađahuvvon.

Bargoveahki doarjjaohcan sáddejuvvo sierra skoviin Eanandoalldirektoráhtii giedahallamii. Ohcamat galget giedahallojuvvot daid njuolggadusaid mielde mat gustojedje ohcanáigge.

Ohcama mielddusin sáddejuvvojit muđui dat duođaštusat maid Eanandoalldirektoráhta oaidná dárbbaslažžan hálldašeami ja bearráigeahču ektui.

Gáldu:

Kommentárat mearrádussii

Bargoveahki doarjjaohcan sáddejuvvo sierra skoviin Eanandoalldirektoráhtii giedahallamii. Ohcanskovvi gávdno Eanandoalldirektoráhta neahttasiiddus.

Ohcci galgá bidjat mielddusin:

- Kopijja a-diedáhusas guittiin
 - Bargošiehtadusa áigodaga ovddas
 - Bálkáduođaštusa/guitte máksojuvvon báلكá ovddas
 - Riegádahttima oktavuođas: riegádanduođaštusa máná/mánáid ovddas
 - Adopšuvnna oktavuođas: dohkkehuvvon duođaštus adopšuvdnaeiseválddiin Norggas ahte adopšuvdna lea dohkkehuvvon ja mánná lea vižžojuvvon dahje galgá vižžojuvvot. Duođaštusas berrejit leat čuovvovaš dieđut:
 - Dieđut máná birra mat oktiivástidit álbmotoaju dieđuiguin,
 - dáhton goas mánná lea vižžojuvvon/galgá vižžojuvvot.
- Eará duođaštusat sáhttet dohkkehuvvot jus ii leat eahpádus ahte ohcci lea adopteren máná ja adopšuvdna lea dohkkehuvvon norgga eiseválddiid bokte.
- Adopšuvnna oktavuođas galgá mánná leat registrerejuvvon álbmotoajus. Go adoptere olgoriikkas, de ferte registrerejuvvo dakkaviđe go mánná lea ollen Norgii.
 - Jápmima oktavuođas: Jápminduođaštus

Ohcanáigemearri lea 12 mánu maŋgel go bargoveahkki veahkehii. Áigemearis ii sáhte spiehkastit ja álgá go bargoveahkki lea geargan veahkehemiin. Ovdamearkka dihte, jus bargoveahkki loahpahuvvo golggotmánu 31. beaivvi 2020, de lea áigemearri ohcat doarjaga bargoveahkkái skábmamánu 1. beaivvi 2021. Sáhttet leat mánaga bargoveahkkeáigodaga, muhto doarjja ii sáhte leat eambbo go bargoveahkkemáksomearri. Go leat mánaga bargoveahkkeáigodaga, de ferte ohcat maŋemusat 12 mánu maŋgel juohke ovttá bargoveahkkeáigodaga.

Omd. Ohcci A lea váhnen 5 mánnosaš mánnái ja lea láigohan bargoveahki golmma vahkku ovddas, ja lea šiehtaduvvon báلكá 35 000 ruvnno. Bargoveahkki lea áigodagas borgemánu 1. beaivvi 2025 rájes borgemánu 21. beaivvi 2025 rádjái. Miessemánu 12. beaivvi 2026 ohcá ohcci A doarjaga ja sutnje juolluduvvo 35 000 ruvnno. Suoidnemánu 1. beaivvi 2026 rájes suoidnemánu 31. beaivvi 2026 rádjái dárbbas A maid bargoveahki. A láigoha ođđa bargoveahki ja soai šiehtadeaba 60 000 ruvnno báلكán. Borgemánu 18. beaivvi 2026 ohcá A doarjaga maŋemus bargoveahkkeáigodaga ovddas. Go A oaččui 35 000 ruvnno árabut, de ii sáhte ohcci oažžut eambbo go 45 000 ruvnno doarjaga. Oktasaš doarjja máná ovddas ii sáhte leat badjel 80 000 ruvnno § 5 mielde (35 000 + 45 000 = 80 000). A oažžu dan dihte doarjaga 45 000 ruvnno nuppi áigodaga ovddas bargovehkiin.

Jus ii leat vel ožžon bargoveahki dalle go ohcá, muhto bargoveahkkái lea máksojuvvon báلكá, de ohcamuš giedahallojuvvo dábalaš vuogi mielde. Doarjaga máksin ii sáhte geavvat ovdal go bargoveahkki lea veahkehan. Dat dahkko sihkkarastin dihte ahte bargoveahkki čađahuvvo

Njuolggadus doarjaga birra bargoveahkkái áhpehisvuoda, riegádahttima, adopšuvnna ja jápmima oktavuođas - kommentárat njuolggadussii

Eanandoalldirektoráhtta

njuolggadusa gáibádusaid mielde. Jus bargoveahkki buohccá dahje luohpá šiehtadusas eará sivaidda geažil, de ii sáhte máksojuvvot doarjja bargoveahkkái mii ii leat čađahuvvon. Dakkár oktavuođain rievdaduvvo doarjjamearráduš. Ohcci ferte ieš váldit riskka dan ovddas jus vállje máksit bargoveahkkái ovdal go bargoveahkki lea čađahuvvon.

§ 8. Dieđihangeatnegasvuohta ja bearráigeahčču

Dat geat ožžot doarjaga dán njuolggadusa mielde, leat geatnegasat addit buot dieđuid maid boazodoalloeiseválddit atnet dárbbaslažžan vai sáhttet hálldašit doarjjaortnegiid, dahje vai sáhttet ollašuhttit boazodoallošiehtadusa.

Boazodoalloeiseválddit bearráigeahččet ahte doarjjamáksimat leat riektat, ja das lea vuogiatvuohta oaidnit buot rehketdoalluid, reivvestallamiid ja čállámušaid mat gusket doarjagii. Doaimmain main lea rehketdoalloedárkkistangeatnegasvuohta, gáibiduvvo goluid dárkkistuvvon rehketdoallu.

Gáldu:

Kommentárat mearrádussii

Mearrádusa § 8 vuosttaš lađđasa mielde lea doarjjavuostáiválldiin, sihke vejolaš vuostáiválldiin ja duohta vuostáiválldiin, geatnegasvuohta addit boazodoalloeiseválddiidde (stáhtahállddašeaddjái, Eanandoalldirektoráhttii ja Eanandoallo- ja biebmodepartementii) daidda dieđuid maid sii sihttet ortnega hálldašeami oktavuođas. Mearrádusa galgá ipmirdit nu ahte boazodoalloeiseválddit sáhttet dušše gáibidit dieđuid mat leat guoskevaččat áššegieđahallamii.

Boazodoalleiseválddit dábálaččat bivdet doarjjavuostáiválldi skáhppot dieđuid ja duođaštusaid mat čuvgejit ohcci ášši. Jus doarjjavuostáiválldi ii atte daidda dieđuid maid eiseválddit bivdet, de fertejit boazodoalloeiseválddit mearridit ášši daidda dieđuid ja duođaštusaid vuodul mat gávdnojit.

§ 9. Boasttomáksimiid njulgen

Boazodoalloeiseválddit sáhttet njulget boasttuvuođaid máksojuvvon doarjagiin, juogo mannelmáksimiid bokte dahje doarjaga ruoktotmáksingáibádusa bokte doarjjaoažžus.

Gáldu:

Kommentárat mearrádussii

Mearráduš mearkkaša ahte boazodoalloeiseválddit (stáhtahállddašeaddji, Eanandoalldirektoráhtta ja Eanandoallo- ja biebmodepartemeanta) sáhttet njulget boasttomáksimiid. Boazodoalloeiseválddit sáhttet dakkár oktavuođain gáibidit ruovttoluotta máksojuvvot badjelmeare máksojuvvon doarjaga, dahje mannel máksit doarjaga mii lea beare unnán máksojuvvon.

Mearráduš guoská sihke dalle go duohta máksin ii oktiivástit doarjjasupmiin áššemearrádusas, ja dalle go máksinmearráduš mannel čájehuvvo leat vuodđuduvvon boasttodieđuide, mat leat dagahan boasttomáksima.

Doarjja mii lea beare unnán máksojuvvon njulgejuvvo dan bokte ahte boazodoalloeiseválddit mákset váilevaš supmi doarjjavuostáiváldái. Doarjjavuostáiváldi oažžu dieđu go dat lea dahkkon.

Doarjja mii lea beare olu máksojuvvon sáhtá gáibiduvvot ruovttoluotta máksojuvvot jus dat lea boazodoalloeiseválddit konkrehtalaš árvvoštallama mielde govttolaš. Árvvoštallamis váldojuvvo vuhtii ahte doarjja lea máksojuvvon go máksin galgá njulgejuvvot. Jus doarjjavuostáiváldi ipmirdii dahje livčče galgan ipmirdit ahte máksámuš lei boastut, de galget buorit ákkat vai doarjja ii gáibiduvvo ruovttoluotta máksojuvvot.

Jus máksinmearrádus lea vuodđuduvvon boasttodieđuid ala, de ferte boazodoalloeiseváldi rievdadit dan álggos. Doarjjavuostáiváldi oažžu de áššemearrádusa rievdadeami birra seammás go oažžu ruovttoluottamáksingáibádusa.

§ 10. Unnideapmi je.

Jus doarjjaoažžu fuomáškeahtá dahje eaktodáhtolaččat lea addán boasttu dahje váilevaš dieđuid ohcamis mii lea biddjon vuodđun dahje mii livččii sáhtán biddjot vuodđun doarjaga vuoggameahtun máksimii, de sáhtá doarjja ollásit dahje belohakkii dollejuvvot.

Jus doarjjavuostáiváldi lea fuollameahtumit dahje eaktodáhtolaččat doaimmahan boazodoalus dakkár vugiin mii rihkku boazodoalu lágaid dahje njulggadusaid, de sáhtá olles dahje oassi doarjagis dollejuvvot dassázii doaibma fas lea lobálaš. Jus dakkár rihkkuma oktavuodas lea duođalaš eaktodáhtolašvuodas sáhka, de sáhtá olles dahje oassi doarjagis unniduvvot.

Gáldu:

Kommentárat mearrádussii

Obbalaččat unnideami birra

Unnideapmi mielldisbuktá ahte boazodoalloeiseválddit unnidit doarjaga man ohcci livčče sáhtán oažžut.

Bajit mihttu unnidanmearrádusain lea čavget ohcci várrogasvuoda go deavdá ohcamuša. Unnideamis ii leat ránggášteaddji ulbmil ja ii galgga oidnojuvvot ránggáštussan.

Ohcci mii ieš dieđiha stáhtahálddašeaddjái ahte lea addán boasttudieđuid, su doarjjasubmi dábalaččat ii unniduvvo.

Vuosttaš lađas: unnideapmi go ohcamušas leat boasttudieđut

Vuosttaš lađđasa mielde sáhtá doarjja unniduvvot jus doarjjavuostáiváldi lea fuollameahtumit dahje eaktodáhtolaččat addán váilevaš- dahje boasttudieđuid ohcamušas, ja dat dieđut leat dahje livčče sáhtán dahkat vuodu doarjaga boasttumáksimii.

Boasttudiehtu lea go dieđut ohcamušas eai oktiivástit duohta diliin.

Boasttudieđu boadusin galgá dasa lassin leat ahte doarjjavuostáiváldi lea ožžon, dahje livčče sáhtán oažžut eambo doarjaga go dan maid livčče galgan oažžut.

Doarjjavuostáiváldi ferte láhtten fuollameahtumit dahje eaktodáhtolaččat

Doarjjavuostáiváldi galgá addán boasttodieđuid “fuollameahtumit dahje eaktodáhtolaččat”. Dat

Njulggadus doarjaga birra bargoveahkkái áhpehisvuoda, riegádahtima, adopšuvnna ja jápmima oktavuodas - kommentárat njulggadussii

mielddisbukta ahte doarjja ii sáhte unniduvvot jus boasttodieđut addojuvvo buori jáhkus, das oaivvilduvvo ahte ohcci ii ipmirdan dahje livčče galgan ipmirdit ahte dieđut ohcamis ledje boastut.

Eaktodáhtolašvuohta lea go dihtomielalaččat addá boasttodieđuid. Fuollameahttuvuohta lea go láhtte nuppe ládje go dábalaš várrogas olmmoš livčče dahkan sullasaš dilálašvuođas.

Siidaassejodiheadđi dahje boazosearvi lea dat gii dovda daid diliid buoremusat mat jerrojuvvojit ohcanskovis ja ohcama giedahallama oktavuodas, ja dábalaččat maid diehtá dahje berre diehtit leat go dieđut ohcamis riehta dahje boastut. Jus ohccis leat váttisvuođat ipmirdit makkár dieđuid galgá deavdit ohcamii, de berre son váldit oktavuoda stáhtahálddašeddjiin čielggadin dan buori áiggis ovdal áigemeari.

Unnidansubmi

Boazodoalloeiseválddit sáhttet “oalát dahje belohakkii” unnidit doarjaga. Hálddašanpráksiisa mielde unniduvvo doarjjasubmi dakkár supmiin mii oktiivástida lassánemiin man boasttodiehtu livčče dahkan.

Nubbi lađas vuosttaš čuokkis: doarjaga dollen boazodoalu njuolggadusaid rihkkuma oktavuodas

Mearrádus gusto dalle go doarjjavuostáiváldi rihkku dahje lea rihkkon boazodoalu lágaid dahje njuolggadusaid. Boazodoallolága lassin, oktan gullevaš njuolggadusain ja boazodoallošiehtadusa njuolggadusain, de sáhttet dakkár njuolggadusat leat ovdamearkka dihte ellidčálgoláhka gullevaš njuolggadusaiguin. Ulbmilin lea hehttet lobihis doaimmaid doarjuma.

Mearrádus geavahuvvo go eiseválddit mat hálddašit dihto ortnega leat dahkan áššemearrádusa mas čuožžu ahte dat olmmoš lea rihkkon dan njuolggadusa eaktodáhtolaččat dahje fuollameahttumi. Dakkár oktavuodain sáhttet boazodoalloeiseválddit dollet doarjaga siidaosiide ja boazoservviide dassázii go dilálašvuohta lea njulgejuvvon.

Jus ohcci lea njulgen doaimmas ja dagahan ahte su boazodoallu lea lobálaš, de eai sáhte boazodoalloeiseválddit šat doallat doarjaga. Doarjja máksojuvvo nu jođánit go vejolaš go boazodoalloeiseválddit leat ožžon dieđu ahte dilálašvuohta lea njulgejuvvon.

Nubbi lađas nubbi čuokkis: doarjaga dollen boazodoalu njuolggadusaid roavva rihkkuma oktavuodas

Mearrádus gusto roavva njuolggadusrihkumiidda. Go dihto njuolggadusa eiseváldi lea diedihán ahte persovdna lea rihkkon njuolggadusa hui fuollameahttumi dahje eaktodáhtolaččat, de sáhtta doarjja siidaosiide ja boazoservviide unniduvvot vaikko lobihis dilálašvuohta lea njulgejuvvon.

§ 11. Ruoktotmáksima dahje unnidanmeari sisagáibideapmi

Máksojuvvon ruđa ja doarjjavuodu erohus, mii lea mearriduvvo máksojuvvo ruovttoluotta § 9 mielde dahje unniduvvot § 10 mielde, sáhtta gáibiduvvot máksojuvvo ruovttoluotta doarjjavuostáváldis dahje dollejuvvo boahhtevaš doarjjamáksiimiin.

Boazodoalloeiseválddiid gáibádusat sáhttet dollejuvvo doarjjamáksiimiin doarjjavuostáváldái.

Jus doarjjavuostáváldi ii lean várrogas buori jáhkus máksima hárrái, de sáhttet reanttut gáibiduvvot dan áiggi rájes go ruoktotmáksingáibádus lea ollen doarjjavuostáváldái. Jus lea roavva fuollameahttuvuohta dahje eaktodáhtolašvuohta, de sáhttet reanttut gáibiduvvot dan áiggi rájes go eahpevuoggalaš doarjja lea máksojuvvon. Reantojuolgi galgá leat seamma go dat reantojuolgi maid Finánsadepartemeanta áigges áigái mearrida § 3 mielde lágas b. juovlamánu 17. b. 1976 nr. 100

Eanandoalldirektoráhtta

reanttuid manjonan máksimiid je. birra.

Gáldu:

Kommentárat mearrádussii

Mearrádus bidjá njuolggadusaid doarjaga ruoktotmáksingáibádusaide go lea dahkkon áššemearrádus ruoktotmáksima birra ja/dahje unnideami birra §§ 9 ja 10 mielde.

Go stáhtahálldašeaddji lea dahkan áššemearrádusa unnidansupmi ja/dahje boastut máksojuvvon doarjaga ruovttoluottamáksima birra, de sáhtta gáibádus gessojuvvot boahttevaš máksámušain siidaoassái ja boazosearvá, dahje eará doarjjamáksámušaide mat leat vuoigaduvvon doarjjavuostávdái.

Mearrádusa nuppi lađđasa mielde sáhttet maiddái boazodoalloeiseválddiid eará gáibádusat siidaoassejodiheaddjái dahje boazosearvá gessojuvvot doarjagis dan njuolggadusa mielde.

Eanandoalldirektoráhtta ja/dahje Eanandoallo- ja biebmodepartementta dat árvvoštallet supmi gáibideami geassima bokte. Doarjjavuostáiváldi oažžu čálálaččat dieđu ahte submi gessojuvvu oalát dahje belohakkii doarjjavuostáiváldi doarjjagáibádusain.

Jus ii mearriduvvo geassin olles ruovttoluottamáksingáibádusas, de doarjjavuostáiváldi oažžu rehkega man galgá geavahit go máksá ruovttoluotta.

Reanttut

Goalmmát lađđasis lea rahppon vejolašvuohta ahte reanttut sáhttet gáibiduvvot ruovttoluottamáksima oktavuodas.

Reanttut eai biddjo jus doarjjavuostáiváldi lei várrogas buori jáhkus máksámuša birra, das oaivilduvvo ahte ohcci ii ipmirdan dahje livčče galgan ipmirdit ahte máksámuš lei boastut.

Jus doarjjavuostáiváldi ipmirdii dahje livčče galgan ipmirdit ahte máksámuš lei boastut, de sáhttet reanttut lasihuvvot dan áigemuttu rájes go ohcci oaččui ruovttoluottamáksingáibádusa. Dan árvvoštallamis deattuhuvvo dan maid dábalaš várrogas olmmoš seamma sajádagas ja dilálašvuođas ipmirdivčče dahje livčče galgan ipmirdit.

Jus doarjjavuostáiváldi lea leamaš hui fuollameahtun dahje eaktodáhtolaš ohcama dahje máksámuša oktavuodas, de sáhttet reanttut lasihuvvot dan rájes go doarjja máksojuvvui. Doarjjavuostáiváldi lea čájehan duodalaš fuollameahtunvuođa go láhtten spiehkasta oalát das maid dábalaš várrogas olmmoš seamma sajádagas ja dilálašvuođas livčče dahkan. Jus doarjjavuostáiváldi lea dihtomielalaččat dahkan dagu, de lea eaktodáhtolašvuohta.

Eanandoalldirektoráhtta bidjá reanttogáibádusa dan mearrádusa mielde.

Reanttomearri biddjo reanttolága mielde manjonan máksima oktavuodas § 3.

§ 12. Váidinvejolašvuohta

Eanandoalldirektoráhtta mearrádusa sáhtta váidit Eanandoallo- ja biebmodepartementii hálldašanlága njuolggadusaid mielde.

Gáldu:

Njuolggadus doarjaga birra bargoveahkkái áhpehisvuođa, riegádahttima, adopšuvnna ja jápmima oktavuodas - kommentárat njuolggadussii

Eanandoalloldirektaráhtta

Kommentárat mearrádussii

Eai leat kommentárat.

§ 13. Fápmuiboahtin

Njuolggadus boahká fápmui suoidnemánu 1. beaivvi 2021. Seammás heaittihuvvo Njuolggadus doarjaga birra bargoveahkkái áhpehisvuoda/riegádahttima oktavuodas addojuvvon geassemánu 19. b. 2008 nr. 706.

Gáldu:

Kommentárat mearrádussii

Eai leat kommentárat.